

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoP/223/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4124209885
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2026:4124209885.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudkýň JUDr. Ľubice Bundzelovej a Mgr. Andrey Hadnagyovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, trvale bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, so sídlom Štefániková trieda 86, Nitra, matky: C. B., nar. XX. XXXX XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, D., zastúpenej splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária JUDr. TAKÁČOVÁ, s. r. o., so sídlom Mariánska 1359/4, Nitra, IČO: 55 783 554 a otca: E. B., nar. XX. XXXX XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, D., zastúpeného splnomocnencom: JUDr. Martin Bašista, advokát so sídlom Štefánikova 8, Poprad, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nitra, č. k. 35P/18/2025-156 z 16. septembra 2025 takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a IV. **p o t v r d z u j e.**
- II. Vo zvyšnej časti napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvej inštancie v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zveril maloletého A. do osobnej starostlivosti matky. Výrokom II. uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným v sume 175,- eur mesačne od 20. septembra 2024, ktoré je otec povinný platiť k rukám matky vždy do 15. dňa v príslušnom mesiaci vopred. Výrokom III. povolil otcovi zročné výživné za obdobie od 20. septembra 2024 do 30. septembra 2025 v sume 1.164,16 eur splácať v pravidelných mesačných splátkach po 100,- eur tak ako bežné výživné k rukám matky počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok. Výrokom IV. rozhodol, že obaja rodičia budú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok a výrokom V. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 25 ods. 1 až 4, § 26, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5, § 63 ods. 1 a 2, § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) a § 232 ods. 4 zákona č. 160/2005 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „Civilný sporový poriadok“). Vecne dôvodil, že na základe vykonaného dokazovania zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, ktorá od času odchodu zo spoločnej domácnosti zabezpečuje starostlivosť o maloletého výlučne sama. V starostlivosti matky neboli súdom prvej inštancie ani kolíznym opatrovníkom zistené žiadne nedostatky, ktoré by spochybňovali jej starostlivosť o maloletého. Súd prvej inštancie v súlade s faktickým stavom preto zosúladiť aj stav právny konštatujúc, že matka má zabezpečené majetkové aj bytové pomery vhodné na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletého. Zároveň rozhodol, že obaja rodičia majú právo maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Čo sa týka výšky vyživovacej povinnosti, súd prvej inštancie zistil v konaní príjmy matky a otca, pričom výdavky na strane otca boli vyčíslené vo vyjadrení (č. I. 136), avšak neboli súdu nijakým spôsobom zdokladované. Príjmy otca boli zistené dotazom na zamestnávateľa, kde čistý priemerný mesačný príjem bol ustálený na sumu 1.140,99 eur.

Následne z tejto sumy súd prvej inštancie určil výšku výživného percentuálnym pomerom s poukazom na odporúčajúcu tabuľku zverejnenú Ministerstvom spravodlivosti SR, na základe ktorej predstavuje výška výživného na dieťa vo veku maloletého A. a za existencie troch vyživovacích povinností 15 % z čistého mesačného príjmu povinného rodiča, čo činí po zaokrúhlení sumu 175,- eur mesačne. Podľa súdu prvej inštancie je v možnostiach a schopnostiach otca platiť takto určené výživné. Súd prvej inštancie zároveň rozhodol, že túto sumu je otec povinný platiť k rukám matky vždy do 15. dňa v príslušnom mesiaci vopred odo dňa podania návrhu, teda od 20. septembra 2024. Keďže si otec neplnil svoju vyživovaciu povinnosť určenú neodkladným opatrením vo výške 100,- eur mesačne, matka pristúpila k vymáhaniu výživného prostredníctvom súdneho exekútora, ktorý vymohol sumu na výživnom vo výške 1.000,- eur. Z celkovej sumy zameškaného výživného vo výške 2.164,16 eur súd prvej inštancie preto odpočítal doposiaľ vymožené výživné vo výške 1.000,- eur, a tak zročné výživné otca od podania návrhu 20. septembra 2024 do 30. septembra 2025 činí sumu 1.164,16 eur, ktorú sumu súd prvej inštancie povolil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 100,- eur tak ako bežné výživné k rukám matky, počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok. Zo zročného výživného súd prvej inštancie otcovi neodpočítal sumu 100,- eur, ktorú poskytol maloletému počas jeho návštevy, nakoľko sa jednalo o financie poskytnuté maloletému na konkrétny účel. Čo sa týka úpravy styku otca s maloletým, ten súd prvej inštancie neupravoval vzhľadom na vyjadrený názor maloletého a jeho vek (v tomto roku dovŕši 17 rokov). Maloletý sa jednoznačne vyjadril, že nechce mať styk s otcom striktno upravený súdnym rozhodnutím, s otcom sa dobrovoľne stretáva podľa svojho uváženia a je s ním aj v telefonickom kontakte. Súd prvej inštancie sa s týmto názorom maloletého stotožnil a styk s otcom neupravil. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2005 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „Civilný mimosporový poriadok“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b) a f) Civilného sporového poriadku. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za predčasné, nespravodlivé a nedostatočne odôvodnené. V prvom rade namietal, že súd prvej inštancie pojednával a rozhodol v jeho neprítomnosti i v neprítomnosti jeho splnomocneného zástupcu, a to napriek riadne a včas podanej žiadosti o odročenie pojednávania z 8. septembra 2025. Súd prvej inštancie nezohľadnil dôvody uvedené splnomocneným zástupcom otca, čím otcovi znemožnil vykonať jemu prináležiace procesné práva, osobitne vo vzťahu k priebehu a výkonu dokazovania v predmetnej veci. Splnomocnený zástupca v žiadosti o odročenie pojednávania výslovne uviedol, že pojednávania vytýčeného na 16. septembra 2025 sa nemôže zúčastniť z dôvodu kolízie s pojednávania nariadenými na rovnaký termín v iných veciach na Okresnom súde Poprad a Okresnom súde Spišská Nová Ves. Splnomocnený zástupca otca rovnako uviedol, že vytýčeného termínu pojednávania sa nemôže zúčastniť ani jeho advokátsky koncipient z dôvodu čerpania plánovanej dovolenky v zahraničí. Podľa otca bol postup súdu prvej inštancie v rozpore s § 31 Civilného mimosporového poriadku a predstavuje porušenie práva účastníka na spravodlivý proces. Otec zároveň považoval skutkové zistenia súdu prvej inštancie a jeho závery najmä vo vzťahu k posúdeniu jeho majetkových pomerov, resp. jeho možností a schopností za nesprávne a neúplné. Podľa otca výška súdom určeného výživného nezohľadňuje jeho reálne výdavky, majetkové a životné pomery. Súd prvej inštancie vychádzal len z tabuliek Ministerstva spravodlivosti SR bez individuálneho posúdenia prejednávanej veci, hoci v konaní bolo preukázané, že otec má viacero vyživovacích povinností, spláca úver, znáša výdavky na energie a rekonštrukciu domu, a jeho nepriaznivý zdravotný stav mu neumožňuje uchádzať sa o lepšie ohodnotené zamestnanie. Súd prvej inštancie sa nevyssporiadal ani so skutočnosťou, že matka má vyšší príjem, poberá prídavky na tri deti a daňový bonus, pričom jej mesačné výdavky sú porovnateľné alebo nižšie než tie na jeho strane. Určené výživné ho preto neprimerane zaťažuje a neodráža zásadu primeraného podielu oboch rodičov na výžive nezaopatrovaného dieťaťa (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine). Otec poukázal aj na skutočnosť, že bol v zmysle uznesenia Okresného súdu Poprad č. k. 24Pc/14/2025-42 z 13. augusta 2025 vo veci konania o návrhu jeho plnoletého syna F. na určenie výživného a nariadenie neodkladného opatrenia zaviazaný k plneniu výživného sumou 100,- eur, čím mu vznikla ďalšia vyživovacia povinnosť, na čo súd prvej inštancie neprihliadal. Otec v neposlednom rade uviedol, že po vydaní neodkladného opatrenia si svoju povinnosť plniť výživné na maloletého dodatočne splnil ku dňu 8. septembra 2025, kedy (prostredníctvom exekútora) uhradil celé zameškané výživné k danému momentu vrátane trov exekúcie. Následne už plnil výživné určené neodkladným opatrením pravidelne každý mesiac bezhotovostným prevodom na osobný účet maloletého, nakoľko mal obavu zo zneužitia zaslaných finančných prostriedkov matkou maloletého. V mesiaci október 2025 zaslal maloletému výživné vo výške určenej rozhodnutím súdu prvej inštancie, t. j. vo výške 175,- eur. Výrok

III. rozsudku je preto podľa otca nesprávny a v rozpore so skutočným skutkovým stavom. Zdôraznil, že matka mala o plnení výživného na účet maloletého vedomost', avšak túto skutočnosť úmyselne pred súdom prvej inštancie zatajila. Záverom odvolania otec navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadal žiadnemu z účastníkov konania nepriznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý sa plne stotožnil s napadnutým rozhodnutím s poukazom na jeho zákonnosť a vecnú správnosť. Navrhol preto rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdiť.

4. Matka maloletého vo vyjadrení k odvolaniu otca označila napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne. Mala za to, že odvolanie otca ignoruje skutkový stav veci aj základné princípy rodinného práva. K žiadosti otca o odročenie pojednávania uviedla, že v žiadosti neuviedol z akého dôležitého dôvodu sa pojednávania nemôže zúčastniť, ani netrval na osobnom zastúpení jeho splnomocneným zástupcom. Navyše splnomocnený zástupca otca nepredložil k žiadosti žiadnu listinu o kolízii súdnych pojednávaní, ktorá by existovala pred vytyčením pojednávania v tomto konaní a kolíziu v súdnych pojednávaniach ani bezodkladne neoznámil. Súčasne nepreukázal dôvody neprítomnosti svojho koncipienta. S poukazom na ustanovenie § 183 ods. 1 až 3 Civilného sporového poriadku súd prvej inštancie preto postupoval správne a zákonne, keď pojednávania neodročil. Matka ďalej uviedla, že otec napriek opakovaným výzvam súdu prvej inštancie nepreukázal svoje údajné náklady. Potvrdila, že otec má síce viacero vyživovacích povinností, ale ani jednu si neplní dobrovoľne, o čom svedčia vedené exekučné konania na úrade súdneho exekútora MVDr. Mgr. Pavla Kovaľa, predmetom ktorých je vymáhanie výživného od otca ako povinného na maloletého A. (100,- eur mesačne na základe neodkladného opatrenia vydaného Okresným súdom Nitra v tomto konaní) a na ďalšieho syna F. (100,- eur mesačne na základe neodkladného opatrenia vydaného Okresným súdom Poprad v konaní sp. zn. 24Pc/14/2025). Uviedla, že otec sa síce odvoláva na svoj zdravotný stav, avšak nepreukázal, že by za ostatných 12 mesiacov došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu, ktorý by mal vplyv na jeho príjem. Otec má za ostatný rok najvyšší príjem, aký jej bol kedy známy. V minulosti mával príjem okolo 800,- eur mesačne v čistom. Aktuálne je to podľa potvrdenia o príjme, ktorý predložil v konaní vedenom Okresným súdom Poprad sp. zn. 24Pc/14/2025, suma 1.162,07 eur mesačne. Vzhľadom na uvedené mala za to, že zdravotné ťažkosti otca v minulosti nemožno považovať za také, ktoré by mali za následok trvalý (alebo aj dočasný) pokles jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Matka poukázala tiež na to, že podľa zoznamu majetku otca v exekučnom konaní je otec vlastníkom veľkého množstva nehnuteľností, čo v konaní zatajil. Matka zdôraznila, že vyživovacia povinnosť otca voči plnoletému synovi F. nevznikla rozhodnutím Okresného súdu Poprad o nariadení neodkladného opatrenia sp. zn. 24Pc/14/2025, ale vznikla narodením F. a zanikne momentom, keď bude schopný sám sa živiť. Okresný súd Poprad teda iba deklaroval, že otec je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči F.. Plnenie vyživovacej povinnosti určené súdom voči F. nemá vplyv na plnenie si vyživovacej povinnosti voči maloletému. Matka zároveň namietala, že otec v odvolaní nešpecifikuje, kedy mal maloletému výživné plniť. Plnenie na účet maloletého nemožno považovať za plnenie výživného podľa neodkladného opatrenia, nakoľko súd prvej inštancie neodkladným opatrením zaviazal otca platiť výživné na maloletého k rukám matky. Matke neboli na účet pripísané žiadne peňažné prostriedky z účtu otca. Záverom svojho vyjadrenia matka uviedla, že po vyhlásení napadnutého rozhodnutia nastala 1. októbra 2025 podstatná zmena pomerov na strane otca. Otcovi zanikla vyživovacia povinnosť voči dcére G., ktorá je dobrovoľne nezamestnaná. Otcovi teda zostali iba dve vyživovacie povinnosti (voči maloletému a plnoletému synovi F.). V danej veci teda nastala zmena tzv. tabuľkového výpočtu výživného otca, a to 18 % (pôvodne 15 %) z čistej mzdy otca, čo pri sume 1.162,07 eur mesačne predstavuje 209,17 eur (nie 175,- eur). Vzhľadom na uvedené preto matka navrhla, aby súd uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným v sume 210,- eur mesačne od 1. októbra 2025, ktoré je otec povinný platiť k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. b) Civilného mimosporového poriadku) po zistení, že odvolanie bolo podané včas oprávnenou osobou – otcom maloletého dieťaťa (§ 359 a § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku a § 7 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania

alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku á contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výrokoch I. a IV. vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a vo výrokoch II., III. a V. bolo potrebné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu v zrušenom rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

6. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie je konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému A. na čas do rozvodu manželstva rodičov.

7. Predmetom odvolacieho konania je bez ohľadu na rozsah a odvolacie dôvody preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého od 20.09.2024 sumou 175,- eur mesačne a súčasne zaplatiť zročné výživné za obdobie od 20.09.2024 do 30.09.2025 v sume 1.164,16 eur, ktorú sumu povolil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 100,- eur spolu s bežným výživným.

8. Odvolací súd považoval za potrebné sa v prvom rade vyporiadať s námietkou otca o porušení jeho práva na spravodlivý proces zo strany súdu prvej inštancie, ktorý podľa otca neakceptoval jeho dôvodne podanú žiadosť o odročenie pojednávania.

9. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 183 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť (ods. 1). Od advokáta možno okrem dôvodov, ktoré nastali krátko pred pojednávaním a okrem prípadu, ak advokát súdu preukáže, že strana, ktorú zastupuje, odôvodnene trvá na osobnom zastúpení týmto advokátom, vždy spravodlivo žiadať, aby sa dal zastúpiť iným advokátom. Od strany možno vždy spravodlivo žiadať, aby sa dala na ďalšom pojednávaní zastúpiť inou osobou, ak k odročeniu pojednávania došlo z dôvodu jej nepriaznivého zdravotného stavu (ods. 2).

11. Žiadosť o odročenie pojednávania je podložená dôležitým dôvodom relevantným v zmysle § 183 ods. 1 Civilného sporového poriadku spravidla vtedy, ak strane bráni zúčastniť sa na pojednávaní taká okolnosť, ktorá je podstatná (z hľadiska možnosti uskutočniť pojednávanie), nepredvídateľná (v tom zmysle, že strana nemohla vedieť, že nastane) a ospravedlniteľná (strana urobila všetko pre to, aby sa súdom nariadené pojednávanie mohlo uskutočniť v jej prítomnosti, z objektívnych dôvodov sa jej to ale nepodarilo). Posúdenie dôležitosti dôvodu na odročenie termínu pojednávania posudzuje súd podľa konkrétnych okolností prípadu a môže ich preveriť len zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase posudzovania žiadosti o odročenie termínu pojednávania (pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, komentár k § 183). Aj podľa záverov Ústavného súdu SR prezentovaných napr. v náleze č. k. II. ÚS 369/2018-56 vzhľadom na to, že pojem „ospravedlniteľný dôvod“ nie je právnou normou definovaný, je iba na úvahe súdu, ktoré okolnosti v intencióch konkrétneho prípadu posúdi ako okolnosti hodné ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní. Takýmto dôvodom môže byť nepriaznivý zdravotný stav účastníka konania, ak je preukázaný lekárskou správou, resp. lekárske uznanou práceneschopnosťou (por. 5Cdo/66/94); vo výnimočných prípadoch je dôležitým dôvodom v zmysle § 183 ods. 1 Civilného sporového poriadku tiež kolízia pojednávania právneho zástupcu účastníka konania (R 41/2002) (viď. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9CdoR/17/2023 z 27. februára 2024).

12. Podľa obsahu spisu termín pojednávania nariadený na 16. septembra 2025 o 13.30 hod. vzal splnomocnený zástupca otca na vedomie na pojednávaní konanom pred súdom prvej inštancie 24. júna 2025, na ktorom bol prítomný, pričom bol súdom prvej inštancie upozornený, že písomne volaný nebude. Podaním doručeným súdu prvej inštancie 11. septembra 2025 ospravedlnil splnomocnený zástupca otca neúčasť otca na pojednávaní nariadenom na 16. septembra 2025 a zároveň požiadal o odročenie

tohto pojednávania z dôvodu kolízie pojednávania v tejto veci s pojednávaniaми nariadenými na rovnaký termín v trestných veciach na Okresnom súde Poprad a Okresnom súde Spišská Nová Ves. V tejto súvislosti taktiež uviedol, že jeho advokátsky koncipient sa v danom termíne bude zdržiavať mimo Slovenskej republiky. Súčasne doplnil, že na nariadené pojednávanie sa mu nepodarilo zabezpečiť vhodnú substitúciu. K žiadosti o odročenie pojednávania priložil upovedomenie Okresného súdu Spišská Nová Ves z 9. júna 2025 o konaní hlavného pojednávania dňa 16. septembra 2025 o 9.00 hod. a upovedomenie Okresného súdu Poprad z 27. augusta 2025 o konaní výsluchu obvineného dňa 16. septembra 2025 o 8.15 hod.

13. Ako bolo vyššie uvedené, splnomocnený zástupca otca odôvodňoval žiadosť o odročenie pojednávania kolíziou pojednávania s pojednávaniaми v iných veciach, pričom poukázal i na skutočnosť, že jeho advokátsky koncipient sa bude v termíne pojednávania nachádzať mimo územia Slovenskej republiky a že sa mu nepodarilo zabezpečiť vhodnú substitúciu.

14. Odvolací súd poukazuje na to, že žiadosť advokáta o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie je úplná a môže reálne viesť k odročenie pojednávania bez prejednávania veci iba vtedy, ak advokát už v žiadosti uvedie: a) kedy sa o kolízii dozvedel, b) čo bráni alternatívnemu riešeniu (substitúcia, vrátane koncipientov), c) aké efektívne opatrenia prijal na zabezpečenie prejednávania veci na tomto pojednávaní (najmä ak má v kancelárii viacero kolegov a koncipientov), d) prečo žiada o odročenie práve tohto pojednávania, a nie pojednávania, ktoré koliduje a pod.

15. Po preskúmaní žiadosti o odročenie pojednávania vrátane pripojených listín sa odvolací súd stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že splnomocnený zástupca otca nijako nepreukázal, kedy bol o termínoch kolidujúcich pojednávanií upovedomený. Rukou písaný dátum na doručených upovedomeniach je v tomto smere nepostačujúci. Vzhľadom na dátum vyhotovenia upovedomenia Okresného súdu Spišská Nová Ves (9. júna 2025) možno predpokladať, že v čase pojednávania konaného pred súdom prvej inštancie v preskúmvanej veci dňa 24. júna 2025, už mohol mať splnomocnený zástupca otca vedomosť o termíne hlavného pojednávania, pričom ako správne uviedol súd prvej inštancie pri odročení pojednávania konanom 24. júna 2025 na danú skutočnosť súd prvej inštancie nijako neupozornil. Splnomocnený zástupca otca síce v žiadosti uviedol, že jeho advokátsky koncipient sa nachádza v čase konania pojednávania v zahraničí, avšak uvedené tvrdenie nebolo súdu prvej inštancie nijako preukázané. Rovnako poukaz na nemožnosť zabezpečiť vhodnú substitúciu ostal iba v rovine tvrdenia splnomocneného zástupcu otca.

16. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9CdoR/17/2023 zo dňa 27.02.2024 advokát, ktorý zistí, že v dvoch súdnych konaniach dochádza v určitý deň ku kolízii nariadených súdnych pojednávanií, má vo všeobecnosti možnosť osobne sa zúčastniť na jednom z pojednávanií a v prípade druhého kolidujúceho pojednávania „účelne využiť“ všetky zákonom pripustené prostriedky a spôsoby poskytovania právnej pomoci účastníkovi, ktorého zastupuje“ - do úvahy tu medziiným prichádza buď zastúpenie iným advokátom alebo podanie žiadosti o odročenie pojednávania. V rámci organizovania svojej činnosti musí advokát pri výbere najvhodnejšieho prostriedku alebo spôsobu poskytovania právnej služby nevyhnutne vziať na zreteľ nielen osobitosti každej prejednávanej veci, ale tiež to, akým spôsobom bola medzi ním a klientom upravená otázka zastúpenia advokáta iným advokátom. Možnosť zastúpenia advokáta iným advokátom vyplýva priamo zo zákona /por. 183 ods. 2 Civilného sporového poriadku a tiež § 16 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) – ďalej len „Zákon o advokácii“/ a advokát túto zákonnú možnosť (oprávnenie) nesmie využiť len vtedy, ak advokát súdu preukáže, že účastník konania, ktorého zastupuje, odôvodnene trvá na osobnom zastúpení týmto advokátom (§ 183 ods. 2 Civilného sporového poriadku), resp. ak by zastúpenie bolo proti vôli zastúpeného účastníka (§ 16 ods. 3 Zákona o advokácii).

17. Z plnomocnenstva predloženého otcom, ktorým splnomocnil advokáta JUDr. Martina Bašistu na zastupovanie jeho osoby v konaní, vyplýva súhlas otca s tým, aby splnomocnený advokát ustanovil za seba zástupcu. Išlo teda o prípad, v ktorom zastúpenie iným advokátom nebolo výslovne účastníkom, t. j. otcom vylúčené, a preto splnomocnený zástupca otca mal možnosť dať sa zastúpiť iným advokátom. Odvolací súd pre poriadok veci dopĺňa, že žiadosť o odročenie pojednávania doručená súdu prvej inštancie 11. septembra 2025 neobsahuje vyhlásenie, že by otec nesúhlasil so substitučným zastúpením

v osobe iného právneho zástupcu, tak ako tomu bolo v predchádzajúcej žiadosti o odročenie pojednávania z 25. apríla 2025.

18. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti má odvolací súd za to, že nemožno postup súdu prvej inštancie, ktorý pojednávanie neodročil, označiť za taký, ktorým by došlo k porušeniu práva otca na spravodlivý proces.

19. Pokiaľ ide o rozsudok súdu prvej inštancie v časti zverenia maloletého A. do osobnej starostlivosti matky a v časti zastupovania maloletého a spravovania jeho majetku oboma rodičmi odvolací súd po vecnej stránke nezistil dôvod nesúhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie v danej časti odvolací súd dopĺňa nasledovné:

20. Podľa § 36 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

21. Podľa § 24 ods. 1 a 5 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, či maloleté dieťa zverí do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného (ods. 1). Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi (ods. 5).

22. Podľa čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

23. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

24. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

25. Podľa čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

26. Odvolací súd uvádza, že rozhodnutie o zverení maloletého dieťaťa do výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov zohľadňuje množstvo faktorov jednak na strane rodičov, jednak na strane maloletého

dieťaťa. Vo veciach starostlivosti o maloleté deti je nevyhnutné prihliadať predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa. Zásadne na rozhodnutie o zverení majú vplyv viaceré okolnosti, predovšetkým ide o osobnosť rodiča, vzťah rodiča k dieťaťu, vzťah dieťaťa ku každému rodičovi, rešpekt k právu dieťaťa sýkať sa s druhým rodičom, charakter, morálka a štruktúra mravných noriem rodičov, ako aj všetky ostatné dôležité okolnosti ovplyvňujúce základné právo dieťaťa na to, aby vyrastalo v harmonickom prostredí. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že ideálnym stavom je, keď dieťa môže vyrastať v starostlivosti oboch rodičov. Zároveň je však potrebné uviesť, že základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou rodičov mu takého prostredie zabezpečiť. V prípade, ak medzi rodičmi dieťaťa dochádza k dlhodobým nezhodám, prípadne obaja alebo jeden z nich sa správa neprimerane a ich spolužitie nevytvára vhodné prostredie pre zdravý rast dieťaťa, je dôvodné, ak sa dieťa zverí do osobnej starostlivosti len jedného z nich a upraví sa rodičovské práva a povinnosti.

27. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania maloletý A. sa od 20. augusta 2024, kedy matka spolu s maloletým opustila spoločnú domácnosť a odsťahovala sa do B., nachádza v jej osobnej starostlivosti. V domácnosti matky v B. okrem maloletého žije aj jeho plnoletý brat F.. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že v starostlivosti matky neboli zistené žiadne nedostatky, ktoré by ju vylučovali z vykonávania osobnej starostlivosti o maloletého. Maloletý A. v rámci pohovorov s kolíznym opatrovníkom sa opakovane vyjadril, že chce byť zverený do osobnej starostlivosti matky. Uvádzal, že v B. sa mu veľmi dobre býva, na novú školu si zvykol a v školskom prostredí sa mu páči.

28. Odvolací súd zdôrazňuje, že názor maloletého dieťaťa je dôležitým faktorom pri posudzovaní jeho najlepšieho záujmu. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti. Je potrebné si uvedomiť, že maloletý A. je na prahu dospelosti (plnoletosť nadobudne dňa XX. XXXXXXXX XXXX). V konaní jasne prezentoval svoj názor ohľadom osobnej starostlivosti. Vzhľadom na vek blízky dospelosti možno dôvodne usudzovať na dostatočnú rozumovú vyspelosť maloletého. Názor maloletého je v takomto prípade potrebné vziať do úvahy a prihliadať naň.

29. Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania, ako aj názor maloletého predstavuje zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky najvhodnejšie riešenie s ohľadom na najlepší záujem maloletého.

30. Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvej inštancie o zastupovaní maloletého a spravovaní jeho majetku oboma rodičmi, preskúmaním obsahu spisového materiálu odvolací súd nezistil prekážky, ktoré by bránili obom rodičom zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok.

31. Z hore uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie správne rozhodol o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky a o zastupovaní maloletého a spravovaní jeho majetku oboma rodičmi, odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v časti zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky (výrok I.) a zastupovania maloletého a spravovania jeho majetku (výrok IV.) potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku.

32. Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvej inštancie vo zvyšnej napadnutej časti, teda v časti výživného a zročného výživného určeného otcovi na maloletého, odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v tejto časti nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, pretože nespĺňa náležitosti riadneho rozhodnutia.

33. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

34. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia

súdu prvej inštancie navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní. Ak rozhodnutie prvoinštančného súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, je nepreskúmateľné.

35. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. I podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“.

36. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí teda byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku a účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné a zásadné otázky.

37. Účelom odôvodnenia rozhodnutia predovšetkým je preukázať správnosť rozhodnutia a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Nesplnenie si povinnosti súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov.

38. Podľa § 35 Civilného mimosporového poriadku súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

39. Podľa § 36 Civilného mimosporového poriadku súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

40. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (ods. 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (ods. 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

41. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

42. K inštitútu výživného pre maloleté dieťa treba pristupovať ako k bazálnemu právu dieťaťa, na ktorom sa majú podieľať obaja rodičia. V zmysle § 28 Zákona o rodine je súčasťou rodičovských práv a povinností najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. V zmysle tohto zákonného ustanovenia je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a naopak deťom sa zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Tento zaručený princíp ochrany práv teda zahŕňa zo strany rodičov zabezpečenie podmienok materiálnej i nemateriálnej povahy k tomu, aby sa dieťa mohlo dostatočne rozvíjať. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tie sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti k svojim deťom podľa kritérií uvedených v § 62 ods. 2 Zákona o rodine.

43. V zmysle ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť rodiča môže byť plnená osobnou starostlivosťou, tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť, poskytovaním vecných plnení, napríklad bývania alebo stravovania a napokon aj platením

výživného ako peňažného príspevku na úhradu potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní v zásade vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určí súd.

44. Pri určovaní výživného sa kladie dôraz na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa.

45. V prípade dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) hmotné potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady na jedlo, ošatenie, obuv, bývanie atď., ako aj ďalšie odôvodnené potreby dôležité pre výchovu a zdravie dieťaťa súvisiace so vzdelaním, prípravou na budúce povolanie, kultúrnym, športovým a rekreačným vyžitím; za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať nepochybne aj tvorbu úspor. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom dieťaťa ako sú liečebné náklady a pod. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Miera odôvodnených potrieb je rôzna podľa okolností konkrétneho prípadu, predovšetkým je odstupňovaná podľa veku dieťaťa (fyzickej a duševnej vyspelosti), jeho zdravotného stavu, schopností, zručností a spôsobu prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote. Odôvodnené potreby dieťaťa sú závislé súčasne od schopností a možností rodičov. Ak sú tieto schopnosti a možnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby oprávneného dieťaťa, ktoré nie sú celkom bežné, ale sú prospešné všestrannému vývoju dieťaťa. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje.

46. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného rodiča sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností.

47. Po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku v časti určenia výživného a zročného výživného na maloletého dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie sa vyššie uvedenými kritériami neriadil. V danom prípade sa nedostatočne vysporiadal s otázkou odôvodnených potrieb maloletého. V bode 8. odôvodnenia svojho rozhodnutia síce uvádza rozpis jednotlivých mesačných výdavkov maloletého a ich výšku, avšak z jeho odôvodnenia (bod 29.) nie je vôbec zrejmé ako súd prvej inštancie posúdil ich dôvodnosť a primeranosť. Odvolací súd zdôrazňuje, že povinnosťou súdu je zistiť náklady na výživu dieťaťa, tieto náklady náležitým spôsobom vyhodnotiť z pohľadu ich dôvodnosti a zaoberať sa tiež primeranosťou konkrétnych položiek, a to aj v prípade, ak ich povinný rodič nespochybňuje. Súd pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti povinného rodiča nemôže rezignovať na dôsledné ustálenie rozsahu odôvodnených potrieb dieťaťa, od ktorého sa odvíja jeho následné posudzovanie vo vzťahu k príjmom, pomerom a schopnostiam a možnostiam rodičov. V otázke zisťovania odôvodnenosti potrieb maloletého ako jedného zo základných zákonných kritérií pri rozhodovaní o výške výživného neobsahuje rozhodnutie súdu žiadnu konkrétnu úvahu.

48. Po stanovení konkrétnej výšky priemerných mesačných nákladov na dieťa, môže súd pristúpiť k druhému kroku, ktorým je určenie miery, ktorou sa na stanovených mesačných nákladoch bude podieľať každý z rodičov. Pri určení tejto miery súd zohľadní zárobkové schopnosti a možnosti tohto rodiča, majetkové pomery, životnú úroveň, počet iných vyživovacích povinností a ich výšku, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o domácnosť, ktorej je dieťa členom a napokon aj plnenie vyživovacej povinnosti aj vecnými plneniami nad rámec určený súdnym rozhodnutím. Vzhľadom na uvedené je preto potrebné uvedené faktory oboch rodičov porovnať navzájom a zohľadniť tiež osobnú starostlivosť o dieťa, prípadne starostlivosť o spoločnú domácnosť. Odvolací súd zdôrazňuje, že každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich vlastných potrieb

(§ 62 ods. 5 Zákona o rodine). Nemožno tiež opomenúť poberanú výšku rodinných prídavkov na dieťa podľa z. č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a rodičom uplatňovaný daňový bonus na dieťa podľa z. č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

49. V súvislosti s možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku odkázal iba na príjmy rodičov zistené v konaní. Z jeho rozhodnutia však nemožno ustáliť ako vyhodnocoval celkové majetkové pomery rodičov, ich schopnosti a možnosti, keďže okrem mzdy rodičov sa týmito skutočnosťami nijako nezaoberal. Zo samotného rozhodnutia nie je zrejmé, ako posúdil odôvodnenosť matkou vyčíslených mesačných výdavkov na jej osobu, ktorých rozpis uviedol v bode 9. odôvodnenia rozhodnutia. Žiada sa dodať, že i v súvislosti so zisťovaním výdavkov rodičov by sa súd nemal uspokojiť len s ich vymenovaním tak, ako ich ten ktorý rodič prezentoval, mal by tieto výdavky podrobiť aspoň základnému vyhodnoteniu z pohľadu posúdenia ich nevyhnutnosti v súlade s ustanovením § 62 ods. 5 Zákona o rodine, v zmysle ktorého pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. V tomto smere súd prvej inštancie nepostupoval dôsledne. Taktiež z jeho rozhodnutia nie je zrejmé, aké sú možnosti a schopnosti matky prispievať na výživu maloletého a následne určenie miery akou sa každý z rodičov má podieľať na stanovených mesačných nákladoch maloletého. Súd prvej inštancie síce pri určovaní výšky výživného otca vychádzal z Metodiky pre výpočet výživného zverejnenej Ministerstvom spravodlivosti SR, avšak táto je materiálom odporúčacieho charakteru, a preto je pri určení výšky výživného potrebné vždy prihliadnuť i na individuálne okolnosti každej prejednávanej veci.

50. V súhrne vzhľadom na uvádzané sa tak vec dostala do takej polohy, v ktorej by náprava pochybení súdu prvej inštancie vyžadovala takú mieru ingerencie odvolacieho súdu, ktorá by v skutočnosti mala za následok nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti určenia výživného (výrok II.), ako aj zročného výživného (výrok III.) a v závislom výroku V. o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku zrušil a vec mu v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

51. Po vrátení veci v zrušenom rozsahu súd prvej inštancie v novom konaní opätovne rozhodne o výživnom na maloleté dieťa na čas do rozvodu manželstva. Doplní dokazovanie týkajúce sa odôvodnených potrieb maloletého (vrátane ich aktualizácie), posúdi ich dôvodnosť v závislosti od zistenej životnej úrovne rodičov, zrozumiteľne vyhodnotí zárobkové a majetkové schopnosti a možnosti oboch rodičov (vrátane ich aktualizácie), pričom sa vysporiada aj s ich výdavkami. Súd prvej inštancie posúdi dôvodnosť určenia výživného i v závislosti od reálne vykonávanej osobnej starostlivosti rodičov o maloletého zohľadniac vek maloletého blížiaci sa k veku dospelosti. Následne rozhodne aj o zročnom výživnom s tým, že špecifikuje výpočet zameškaného výživného. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie zdôvodní tak, aby zodpovedalo ustanoveniu § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, pričom sa vysporiada s podstatnou argumentáciou a námietkami účastníkov konania tak, aby právne závery, ku ktorým dospeje, mali oporu vo vykonanom dokazovaní a aby úvahy súdu k týmto záverom vedúce, boli logické a presvedčivé. V novom rozhodnutí sa súd prvej inštancie vysporiada i so skutočnosťami uvedenými rodičmi v odvolacom konaní.

52. Odvolací súd zdôrazňuje, že mimosporové konanie je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav veci, teda v rámci dokazovania sa nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

53. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

54. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 10 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podľa § 421 Civilného sporového poriadku prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 Civilného sporového poriadku).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 Civilného sporového poriadku). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 Civilného sporového poriadku).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 Civilného sporového poriadku).